

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

FRANSA I
XIV. Lui dönemi

KARACAN

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**

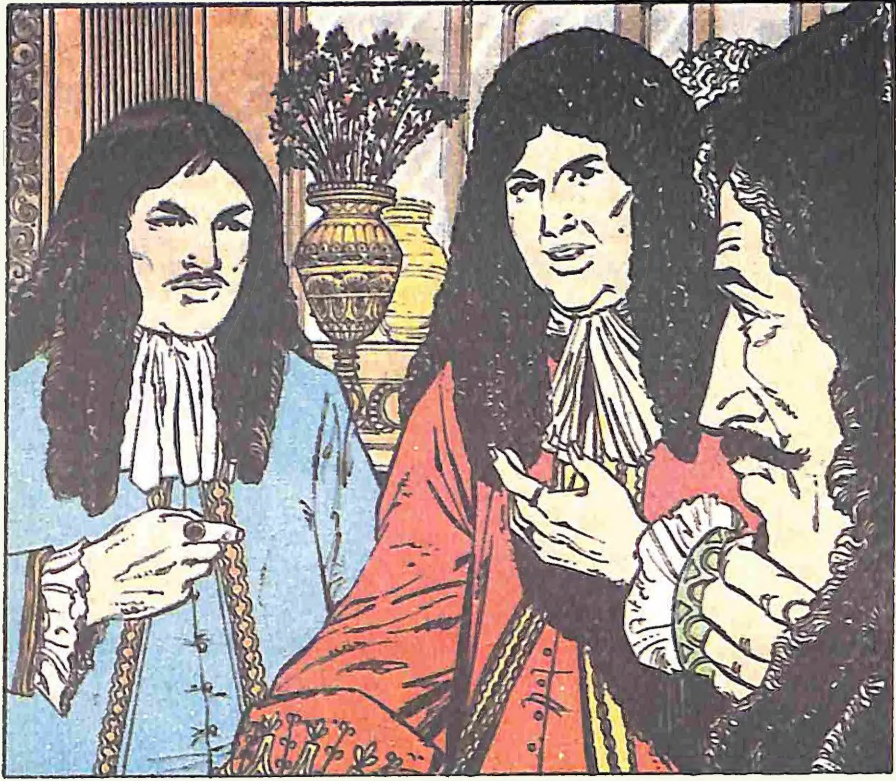
Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **COŞKUN GÜNGÖRER**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı, 3.4.1984
tarih ve 2152 sayılı, 15.10.1984 tarih ve
6125 sayılı kararları ile ilk 15 sayısı özel-
likle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile orta-
okul öğrencilerine tavsiye edilmiş olup, bu
sayısı da onaya sunulmuştur.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASİMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI**, Basın Sarayı, Cağaloğlu-İstanbul.
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyatı: 250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL

XIV. LUİ DÖNEMİ

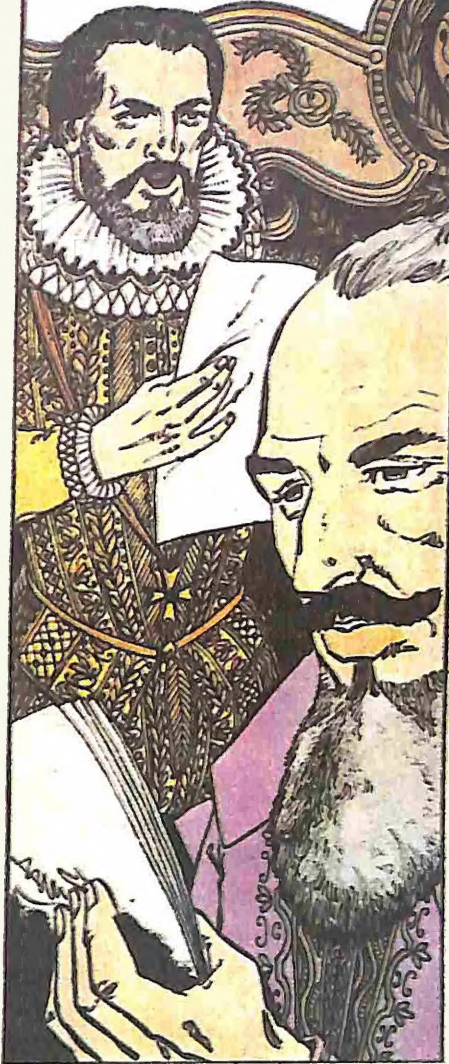
XIV. LUİ DÖNEMİ

III. HENRİ'NİN 1589'DA ÖLDÜRÜLMESİ İLE VALOİS (VALUA) HANEDANI SON BULDU. YERİNE GEÇEN NAVARRALI HENRİ, IV. HENRİ ADIYLA TAÇ GİYEREK BOURBON (BURBON) HANEDANINI BAŞLATTI. KRALLIK BU DÖNEMDE MEZHEP ÇATIŞMALARI NEDENİYLE ZAYIF DÜŞMÜŞTÜ. SAĞDUYU SAHİBİ BİR KİŞİ OLAN KRAL, BU DURUMA BİR ÇÖZÜM BULMAK AMACIYLA ÖNCE PROTESTAN MEZHEBİNİ TERK EDEREK KATOLİKLİĞİ BENİMSEDİ. DAHA SONRA İSPANYA İLE VERVİN'S (VERVEN) BARISINI İMZALADI.

PROTESTANLARI DİNİ İNANÇLARINDA SERBEST BIRAKAN NANTES (NANT) FERMANI'NIN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİYLE BİRLİKTE MEZHEP KAVGALARI SONA ERİYORDU.

FRANSA EKONOMİSİ SAVAŞ-
LAR NEDENİYLE ÇÖKMÜŞ DURUM-
DAYDI. TARIM ALANINDA SULLY'NİN
DANIŞMANLIĞINDA SAYISIZ RE-
FORM ÇALIŞMALARINA BAŞLAN-
DI. TİCARET, EL SANATLARI VE
DENİZCİLİĞİN İLERLEMESİ
YOLUNDA...

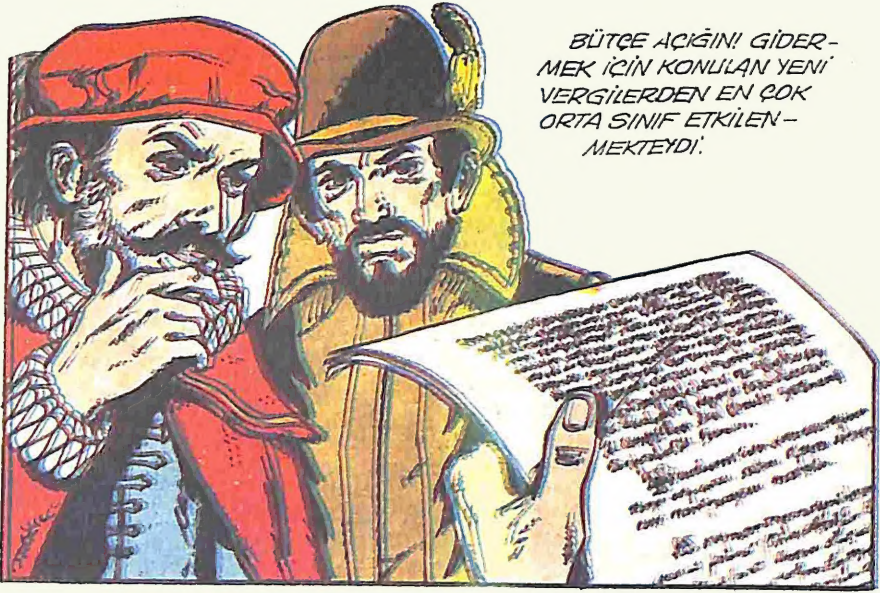
...HER TÜRLÜ GİRİŞİM, DEVLET
TARAFINDAN DESTEKLENMEK-
TEYDİ. BATAKLIKLAR KURUTULA-
RAK İPEKBÖCEKÇİLİĞİ ÇALIŞMA-
LARINA HIZ VERİLDİ. IV. HENRİ'
NİN 1610'DA FANATİKLERİN DÜ-
ZENLEDİĞİ BİR SUİKASTE KUR-
BAN GİTTİĞİ DÖNEMDE ÜLKE
TAM BİR REFAH İÇİNDEYDİ.

KRALIN ÖLDÜRÜLMESİNDEN
SONRA İKTİDAR, KRALİÇE
MARIE DE MEDİCİS (MARI DÖ
MEDİCİ)'NİN ELİNE GEÇTİ.
TAHTIN VARİSİ DURUMUNDA
BULUNAN VELİAHT LÜİ (YAZILIŞI:
LOUIS), HENÜZ 9 YAŞINDA
KÜÇÜK BİR ÇOCUKTU.

İSPANYA HAYRANI OLAN
KRALİÇE, SULLY'Yİ GÖREVDEN
ALARAK, ÇEVRESİNİ KENDİSİ
GİBİ İTALYAN OLAN DANIŞMAN-
LARLA DOLDURDU. İV. HENRİ
VE DANIŞMANININ BİNBİR
ZORLUKLA YOLUNA KOYDUĞU
EKONOMİ, HIZLA ÇÖKMEYE
BAŞLAMIŞTI.

BÜTÇE AÇIĞINI GİDER-
MEK İÇİN KONULAN YENİ
VERGİLERDEN EN ÇOK
ORTA SINIF ETKİLEN-
MEKTEYDİ.

KRALİÇE, ÜLKEYİ İÇİNE DÜŞTÜĞÜ
BUNALIMDAN ÇIKARMAK AMACIYLA
SOYLU SINIFIN, KİLİSENİN VE KRALLI-
ĞIN DİĞER KESİMLERİNİN (TIERS
ETAT) TEMSİLCİLERİNDEN OLUŞAN
ETATS GÉNÉRAUX (ETA JENERO)'YU
TOPLANTIYA ÇAĞIRDI.

HER ÜÇ KESİMİNDE KENDİ ÇIKAR-
LARINI ÖN PLANDA TUTMAK İSTEMESİ
ÜZERİNE, TOPLANTI OLUMLU BİR NETİ-
CEYE ULAŞAMADAN DAĞILDI.

VELİAHT XIII. LUI 16 YASINA BASMIŞ
BULUNUYORDU. EKONOMİK BOZUKLUĞUN
TEK KAYNAĞI OLARAK GÖRÜLGÜ İTAL-
YAN SARAY DANIŞMANLARINI GÖREV-
DEN ALARAK LÜKE YÖNETİMİNİ
İRDE VE ZEKÂSıyla TANINAN
LUYNES'E TESLİM ETTİ.

LUYNES 1621 YILINDA ÖLDÜ-
ĞÜNDE DURLUMDA BİR DEĞİŞİK-
LİK OLMAMIŞTI. BLI ARADA SARAY-
DA YENİ BİR SAHSİYET GÖZE
ÇARPMAYA BAŞLADI: KARDİNAL
ARMAND DE RICHÉLIEU (ARMAN
DÖ RİSLİYÖ). KRALİÇE TARAFIN-
DAN KRALİYET MECLİSİ'NE SOKU-
LAN RICHÉLIEU İKTİDAR BASA-
MAKLARINI HIZLA TIRMANMAYA
BAŞLADI.

ASIL MESLEĞİ OLAN KARDİNAL-
LIK SİYASETTE İLERLEMESİNE
ÖNEMLİ BİR ENGEL TEŞKİL ETME-
MEKTEYDİ. ZİRA RICHÉLIEU'NÜN
SİK SİK TEKRAR ETTİĞİ BİR SÖZ
VARDI: "KATOLİĞİM AMA ÖNCE
FRANSIZIM."

MUTLAK MONARSİDEN YANA OLAN VE
PROTESTANLIĞA KARŞI ÇIKAN RİCHELİEU
İKTİDARIN, HABSBURG HANEDANININ GÜ-
CÜNÜ YİTİRECEĞİ ORANDA KUVVETLENECE-
ĞİNE İNANMAKTAYDI.

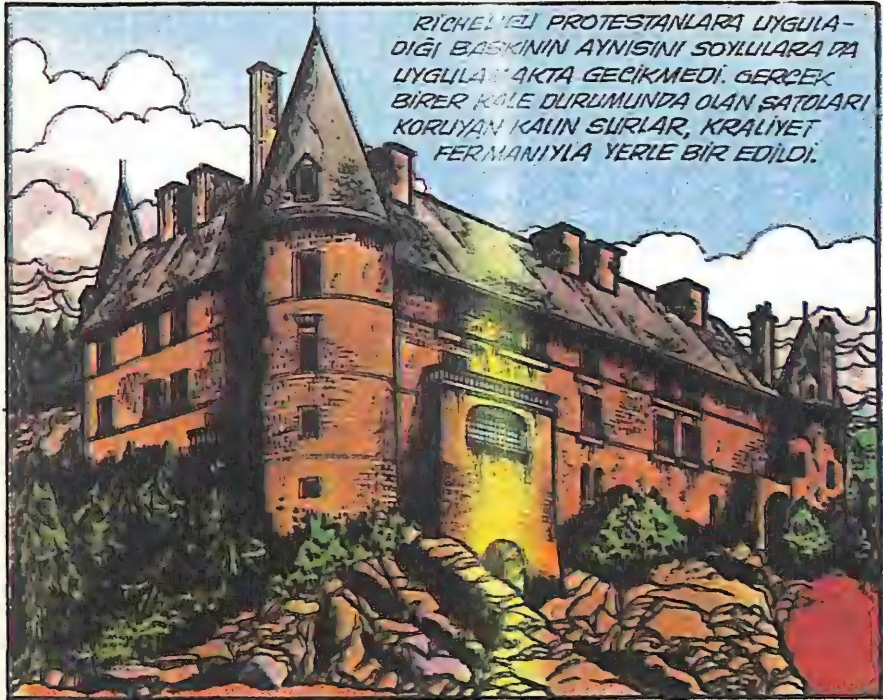

BU NEDENLE AVUSTURYA İLE SÜR-
TÜŞME HALİNDE OLAN İSVEÇ, DANİMAR-
KA, HOLLANDA VE ALMANYA İLE BİR
İTTİFAK KURULU. İNGİLTERE'NİN DES-
TEĞİNDE BİR AYAKLANMA BAŞLATAN
FRANSIZ PROTESTANLARININ (HUGU-
ENOTS) İSYANI SERT BİR BİÇİMDE
BASTIRILDI.

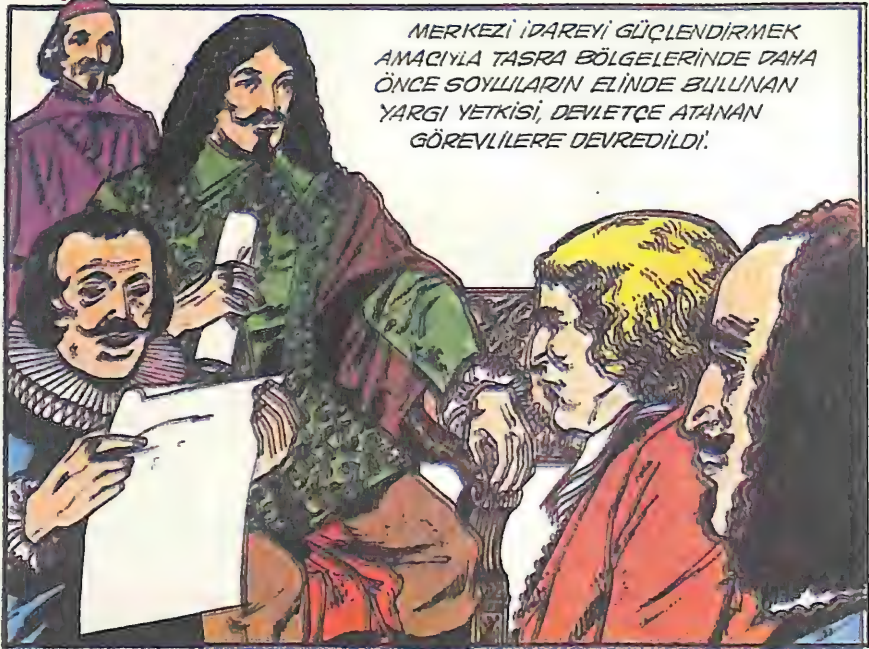

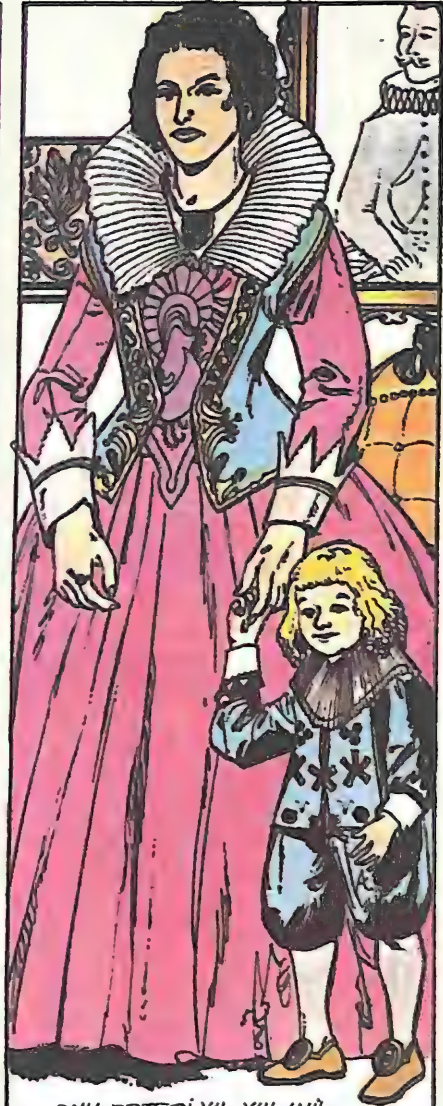
1629'DA KESİN BİR YENİLĞİYE
LIĞRAYAN HUGUENOTS (HUGENO)'-
LAR YÜRÜRLÜĞE GİREN ALES FER-
MANI İLE SİYASİ ETKİNLİKLERİNİ
BÜTÜNÜYLE YİTİRİYORLARDI.

RICHELMEYİ PROTESTANLARA UYGULA-
DIĞI BASKININ AYNISINI SOYLULARA DA
UYGULADI. AKTA GECİKMEDİ. GERÇEK
BİRER KALE DURUMUNDA OLAN SATOLARI
KORUYAN KALIN SURLAR, KRALLIK
FERMANIYLA YERLE BİR EDİLDİ.

30 YIL SAVAŞLARI'NDAN YARAR-
LANAN RİCHELİEU, AVUSTURYA VE
İSPANYA'DA HABSBURG HANE-
DANINA KARŞI OLUŞTURULAN
İTTİFAKA KATILDI, ANCAK GALİBİ-
YET SEVİNCİNİ TAMAMADAN
1642'DE HAYATA GÖZLERİNİ
YUMUDU.

ONU ERTESİ YIL XIII. LUI-
NİN ÖLÜMÜ İZLEDİ. TAHTIN VARİ-
Sİ DİRLİMÜNDA OLAN XIV. LUI'NİN
HENÜZ ÇOCUK YAŞTA (5) OLMASI
NEDENİYLE İKTİDAR, ANNESİ,
ANNE D'AUTRICHE (AN POTRI'S)'E
DEVROLDU.

BASBAKANLIĞA İSE
RICHELIEU'NÜN ÖĞRENCİLE-
RİNDEN OLAN VE BU GÖREVİ
ÜSTLENEBİLMEK İÇİN FRANSIZ
VATANDASLIĞINA GEÇMİŞ
BULUNAN İTALYAN ASILLI
KARDİVAL MAZARIN (MAZARE)
İYATANDI.

30 YIL SAVASLARI SONA
ERMİŞ BULUNUYORDU. 1648
DE İMZALANAN VESTFALYA
ANTLASHMALARİ İLE ALSACE
(ALSAS) BÖLGESİ, STRAS-
BOURG DİSİNDİ FRANSİ'A
VERİLİYOR, KUTSAL ROMA-
GERMEN İMPARATORLUĞU
REN BÖLGESİ ÜZERİNDEKİ
HAKLARINDAN FERİGAT
EDİYORDU. İSPANYA İLE
OLAN ÇEKİŞME DEVAM
ETMEKTEYDİ.

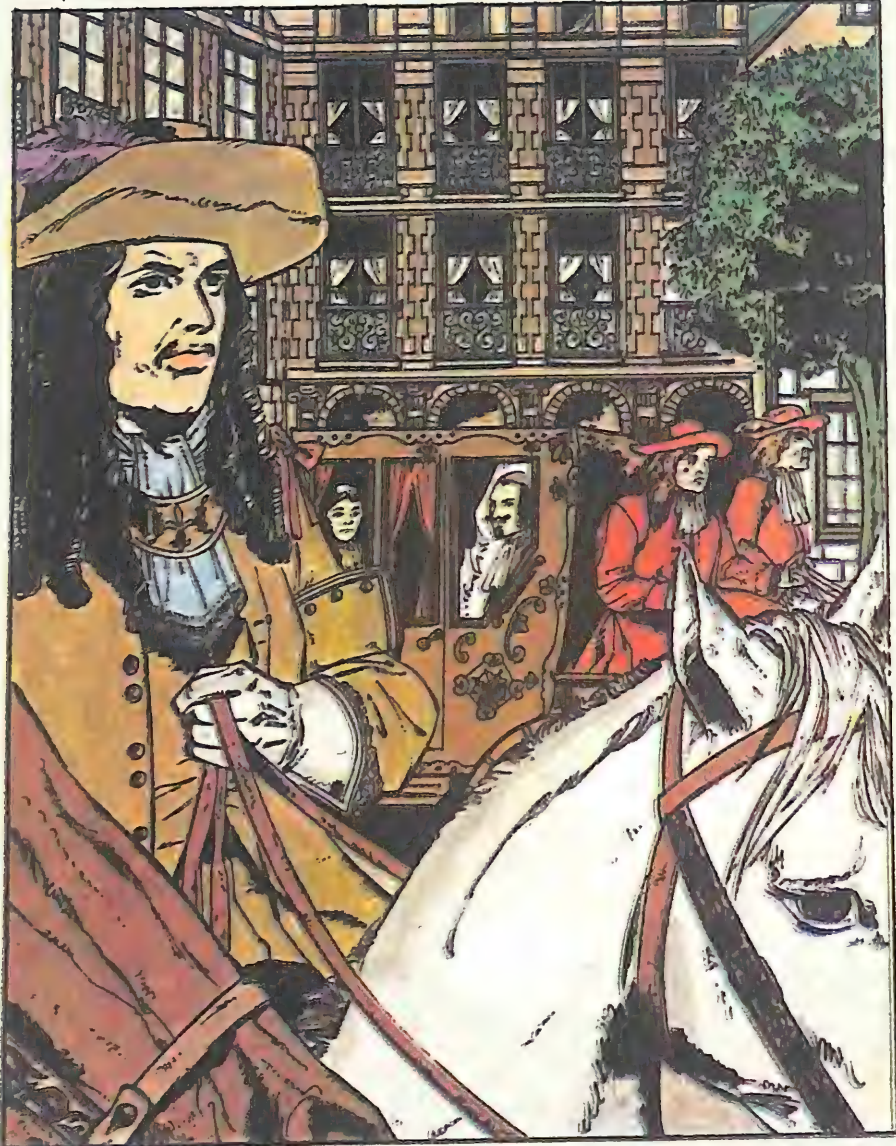

PARLAMENTO VE HALK MAZARIN'IN YÖNETİMİNDEN HOSNUT DEĞİLDİ. ÖZELLİKLE PARLAMENTO İNGİLİZ PARLAMENTOSU GİBİ YÖNETİMDE ETKİN BİR ROL OYNAMAYI ARZU EDİYOR VE MUTLAKİYETÇİLİĞİ REDDEDİYORDU.

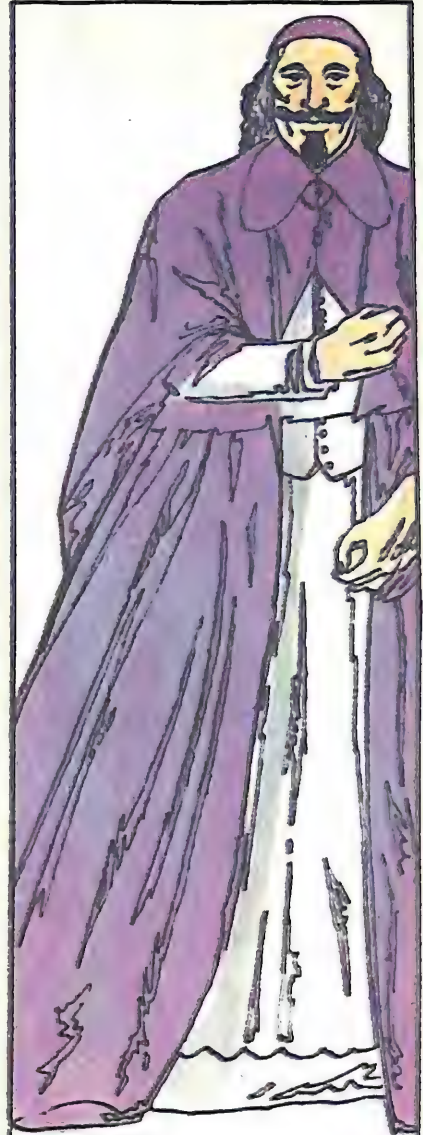
PARİS HALKININ DA DESTEĞİYLE HAREKETE GEÇEN PARLAMENTO, CONDE ('KONDE')NİN ÖNDERLİĞİNDE BİR AYAKLANMA BAŞLATTI VE PARİS ELE GEÇİRİLDİ.

ANCAK SANS, MAZARİN'DEN YANAYDI. MAZARİN, MARESAL TÜRENNE (TÜREN)'İN 1652'DE TEKRAR KRALIN HİZMETİNE GEÇMESİ ÜZERİNE, BERBERİNDE ANA KRALİÇE VE XIV. LUI OLDUĞU HALDE MUZAFFER BİR EDAYLA PARİS'E GİRDİ VE BASKENT CEZA OLARAK KENDİ BELEDİYE MECLİSİ LÜYELERİNİ SEÇME HAKKINI YİTİRMİŞ OLDU.

1659'DA İSPANYA İLE İMZALANAN
PIRENELE BARİŞİ İLE ROUSSİLLON
(RUSİYON) BÖLGESİ VE HOLLANDA'DAKİ
İSPANYOL TOPRAKLARI (BELÇİKA)
ELE GEÇİRİLDİ.

BLI, 1661'DE ÖLEN
MAZARİN'İN SİYASİ ALANDAKİ
SON BAŞARISIDIR.

ARTIK 23 YAŞINA GELMIŞ
OLAN XIV. LUI, ÜLKEYİ TEK
BAŞINA YÖNETMEYE KARAR
VEREREK MUTLAKİYETÇİ BİR
İDARE KURULU.

PİSKOPOS BOSSUET
(BOSSUE)'NİN İFADESİNE
GÖRE KRAL DAVRANIŞLA-
RINDAN SADECE TANRI'YA
KARŞI SORUMLUYDU.

XIV. LUI, RICHELİELİ VE MAZARİN'İN AK-
SİNE SORUMLULUKLARINI ÇEŞİTLİ BAKAN-
LIKLAR ARASINDA PAY ETTİ. KABİNEDE
COLBERT (KOLBER) VE LOUVOİS (LUVUA)
GİBİ ÖNEMLİ DEVLET ADAMLARI BULUNU-
YORDU, ANCAK ALINAN BÜTÜN...

...KARARLARIN KRALIN ONAYIN-
DAN GEÇMESİ GEREKLİYDİ.

ÇEŞİTLİ BAKANLIKLARDA
GÖREV ALMIŞ OLAN COLBERT,
ÖZELLİKLE MERKANTİLİZMİ
DESTEKLEYEN EKONOMİ
POLİTİKASIYLA TANINIRDI.

ONUN BAKANLIĞI SIRASINDA
İTHALAT KONUSUNDA AĞIR VERGİ-
LER UYGULANIRKEN İHRACAT DES-
TEKLENMİŞ VE DONANMA DIŞ PA-
ZARLARA AÇILMA KONUSUNDA
GEREKLİ TEÇHİZATLA DONATIL-
MIŞTI.

GOBLEN HALILARININ DOKUN-
DUĞU ÇOK SAYIDA ATÖLYE BU
DÖNEMDE FAALİYETE GEÇTİ VE
HALI İHRACATI BÜTÜN DİĞER
SEKTÖRLER GİBİ DEVLET DEVE-
TIMİNDE SÜRDÜRÜLDÜ.

YİNE COLBERT'İN EMRİYLE
AKDENİZİ'İ ATLAS OKYANUSU'NA
BAĞLAYAN LANGUEDOC
(L'ANGEDOC) KANALI İNŞA
EDİLDİ. ÇEŞİTLİ LİMAN KENT-
LERİNDE TERSANELER KURU-
LARAK DONANIMA VE TİCÁ-
RET FİLOLARININ GÜÇLEN-
MESİNE ÇALIŞILDI.

MARTİNİK VE GUADELOUPE ELE
GEÇİRİLEREK SANTO-DOMİNGO,
KANADA VE LUISİANA'DA ACENTE-
LER AÇILDI. HİNDİSTAN, SENEGAL
VE MADAGASKAR'DAKİ STRATEJİK
NOKTALAR İŞGAL EDİLDİ.

LOLIVOİS'NİN EMRİYLE PARALI ASKERLERDEN OLUŞAN BİR ORDU KURULDU. DIŞ SİYASETTE YAYILMACI BİR POLİTİKA GÜDEN XIV. LUI, BU GÖRÜŞÜNÜ DOĞRULAYAN BİR TEORİ ORTAYA ATMIŞ BULUNUYORDU. BUNA GÖRE FRANSA'NIN DOĞAL SINIRLARI ALPLER, AKDENİZ, PİRENELE, ATLAS OKYANUSU VEREN OLMALIYDI.

XIV. YÜZYIL'DA İKİ FİLANDEZ (FLANDR) VE FRANCHÉ-COMTÉ (FRANS-COMTE)'NİN SINIR BÖLGELERİNİ KONTROL ETMEKLE ENGELLEN ATILAN HOLLANDA'DAKİ İSPANYOL TOPLAKLARINI KESİ, İSPANYOL KRALI IV. FİLİP'İN KIZI MARIE-THÉRÈSE (MARİ-TEREZ)'E HOLLANDIYI FRANSAYA İHTİKAL ETMESİNİ SAĞLAMAKTİ. BUNUN ÜZERİNDE KURUM MÜDHAFALE ETMEK İSTİYEN HOLLANDA, FRANSAYA KARŞI İTİPAK VE İNGİLTERE İLE BİR İTTİFAK KURULU.

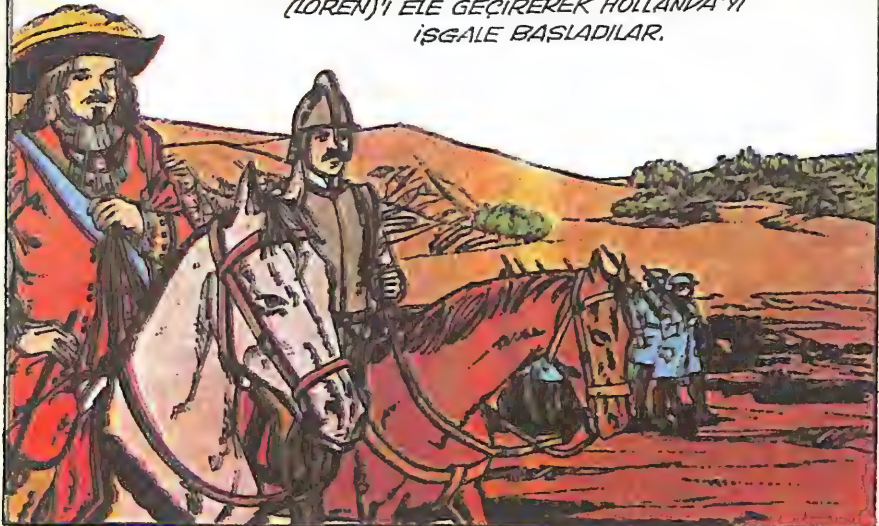
...FRANSA'NIN FRANCHE-COMTÉ'DEN
ÇEKİLMESİ SAĞLANDI. ANTLASMA HÜKÜMLE-
RİNE GÖRE FLANDRES BÖLGESİNDEKİ
CHARLEROI (ŞARLÖRUA), TOURNAI
TURNÉ) VE LILLE (LİL) GİBİ ŞEHİR-
LER FRANSA'YA BIRAKILI-
YORDU.

XIV. LUI' İNGİLTERE KRALI II. CHARLES
(ÇARLS) İLE DOLIVRES (DLIVR) ANTLAŞMASI'-
NI İMZALADI VE İSVEÇ'E BAZI İMTİYAZLAR
TANIDI. BU DURUMDA FRANSA'YA KARŞI
OLUŞTURULAN İTTİFAK DA BOZULMUŞ
OLUYORDU.

FRANSA ORDULARI 1672'DE LORRAİNE
(LOREN)'İ ELE GEÇİREREK HOLLANDA'YI
İŞGALE BAŞLADILAR.

HOLLANDA ASKERİ ALANDA FRANSA KADAR GÜÇLÜ
OLMAMASINA RAĞMEN "STATFOUNDER" (EYALET VALİSİ)
GUILLAUME D'ORANGE (GİYOM DORANT) KOMUTA -
SINDA KAHRAMANCA SAVAŞTI
BU ARADA BENTLERİN YIKIL -
MASI SONUÇLU, ÜLKENİN ALÇAK
KESİMLERİ SULAR ALTINDA KAL -
MIŞTI. ÇARESİZ KALAN HOLLAN -
DA, FRANSA'YA BİRTAKIM İMTİ -
YAZLAR VERMEYİ TEKLİF
ETTİ.

BU TEKLİFİN REDDOLUNMASI
ÜZERİNE İMPARATOR LEOPOLD,
BRANDEBOURG BÜYÜK SEÇİCİ -
Sİ FREDERİC - GUILLAUME VE
ÖTEKİ ALMAN PRENSLERİ OL -
RUMA MÜDAHALE ETMEK
ZORLUNDA KALDILAR.

BUNA RAĞMEN FRANŞIZ ORDULARI MARESAL TURENNE
KOMUTASINDA SALDIRIYA GEÇEREK FREDERIC-GUILLAUME'U
GERİ ÇEKİLMEMEYE ZORLADILAR VE İMPERATORUN ASKERLERİNE
KARŞI BÜYÜK BİR ZAFER ELDE ETTİ. SİRASILIYLA ÖNCE HOL-
LANDA, DAHA SONRA FRANCHE-COMTÉ YENİDEN ELE GEÇİ-
RİLDİ. FRANSA 1678'DE İMZALANAN NİMEGUE (NİMES) BARİ-
SİYİYLE FRANCHE-COMTÉ VE 12 FLAMANDYENİNİN YANI SIRA
LORRAİNE BÖLGESİNİ DE
KENDİ BÖLGELERİNE
KAZANDI.

KISA BİR ZAMAN SONRA PARIS YAKIN-
LARINDA BULLINAN VE YAPIMINA 1661'DE
MİMAR LE VALLİ (LÖ VÖ) TARAFINDAN BAŞLA-
NAN VERSAILLES (VERSAY) SARAYI ÖĞREN-
CİSİ HARGOLUN-MANSART (HARDEN-MAN-
SAR) TARAFINDAN TAMAMLANIRAK."

O DEVRE AIT BİR GEMİJR-
DEN GERKELESTİRİLEN
ROPODUKSİYON

"ZAMAN ZAMAN EKLENEN YENİ BÖLÜMLERLE BUGÜNKÜ HALİNİ ALDI. ADI GEÇEN GÖRKEMLİ BİNA,
GOBLEN HALILAR VE KUMAŞLARLA DÖŞENMİŞTİ. DUVARLAR LE BRUN (LÖ BRÖN) GİBİ DEVRİN LİNLİ
RESSAMLARININ TABİROLARINLA SÜSÜLÜ YOL. ÇEVRE DÜZENLEMESİNİ BU DALDA UZMAN OLAN
LE NOTRE (LÖ NOTR) ÜSTLENMİŞTİ."

KRAL İSYANCI KATOLİKLERE OLDUĞU KADAR
HUGUENOT'LARA KARŞI DA SERT BİR POLİTİKA
UYGULAMAKTAYDI.

1685'TE KOYULAN BİR KATOLİK
OLAN İKİNCİ ESİ MADAME DE
MAINTENON (MADAM DÖ MENTÖ-
NON)'UN ETKİSİYLE NANTES FER-
MANI'NI YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDI.
BUNUN ÜZERİNE ÇOK SAYIDA
HUGUENOT, FRANSA'YI TERK
EDEREK, HOLLANDA, İNGİLTERE,
PRUSYA İLE AMERİKA KITASIN-
DAKİ FRANSTZ KOLONİLERİNE
GÖÇ ETTİ.

NANTES FERMANI'NIN YERİRLİKTEN KALKMASI AVRUPA'DA
SERT TEPKİLERE YOL AÇMIŞ VE İMPARATOR LEOPOLD İLE GUILLAUME
D'ORANGE'IN ÖNDERLİĞİNDE FRANSA'YA KARŞI BİR İTTİFAK OLUŞTU-
RULMUŞTU. AJSBOURG BİRİNCİ ADI İLE BİLİNEBLEN BU İTTİFAKA
LÜYE ÜLKELER ARASINDA İSPANYA, İSVEÇ, SAVOİE (SAVUA)
DÜKALİĞİ VE ÇOK SAYIDA ALMAN PRENSLİĞİ BULUNUYOR-
DU. İTTİFAK PAPA TARAFINDAN DESTEKLENMEKTEYDİ.
FRANSA'NIN 1688'DE ASKERİ BİR HAREKÂTA
BAŞLAMASI ÜZERİNE SAVAŞ PATLAK VERDİ.

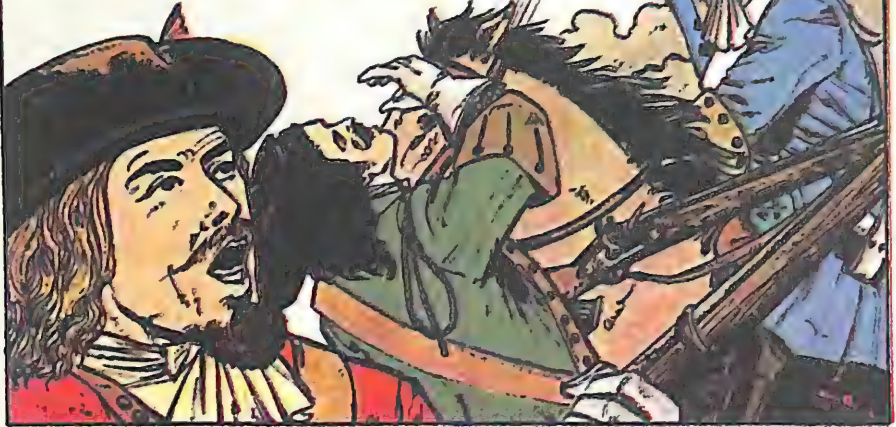
BU OLAYIN HEMEN ARKASINDAN İNGİLİZ PARLAMENTOSU
II. JAMES'İ TAHTTAN İNDİREREK YERİNE HOLLANDA "STAT-
HOUDER" İ GUILLAUME D'ORANGE (III. GUILLAUME)'İ
KRAL İLAN ETTİ.

FRANSA, İNGİLTERE'NİN DE İTİFAKA
KATILMASIYLA BÜTÜN AVRUPA'YI KARŞISINA
ALMIŞ OLUYORDU. SİYASİ GERGİNLİK AMERİKA
KITASINDAKİ FRANSIYI VE İNGİLİZ KOLONİLE-
RİNİ DE SİÇRAMAKTA GECİKMEDİ.

ÇIKAN SAVAŞ SONUNDA FRANSIZ-
LAR İSPANYOL ASKERLERİ İLE SAVOİE
DÜKÜNÜN ORDULARINI YENİLGİYE
UĞRATARAK HOLLANDA, İNGİLİZ VE
AVUSTURYA KUVVETLERİNİ REN
SINIRINA KADAR GERİ ÇEKİLMEMEYE
ZORLADILAR.

KRAL, II. JAMES'İN YENİDEN TAHTA
GEÇMESİNİ SAĞLAMAK AMACIYLA
BAŞLATTIĞI İRLANDA SEFERİ SIRA-
SINDA İTTİFAKIN GÜÇLÜ BİR KANA-
DINI OLUŞTURAN İNGİLİZ DONANMA-
SI ÖNÜNDE BÜYÜK BİR YENİLGİYE
UĞRADI.

XIV. LUI'NIN BARİŞ GÖRÜŞMELERİNE KATILMAYI KABUL ETMEĞİ ÜZERİNE LA HAYE (LA HEY) YAKINLARINDAKİ RYSWICK'TE İMZALANAN BARİŞ ANTIŞMASIYLA (1697) FRANSA...

...1678 YILINDAN BERİ ELİNDE TUTTUĞU TOPRAKLARI TERK EDİYOR VE III. GUİLLAUME'LI TANIMAYI KABUL EDİYORDU. BU ARADA STRASBOURG FRANSA'YA BIRAKILMIŞTI.

XIV. LUI BU BARİŞ ORTAMINDAN YARARLANARAK İSPANYA İLE İLGİLİ PROJELERİNİ UYGULAMA KONUSUNDA ZAMAN KAZANMAYI UMUYORDU.

NİTEKİM 1665'TE BABASININ
YERİNE GEÇMİŞ OLAN İSPANYA
KRALI II. CARLOS MÜZMİN BİR
HASTALIĞIN PENÇESİNDE HER
GÜN BİRAZ DAHA GÜÇSÜZLEN-
MEKTEYDİ.

ANCAK BEKLENENİN AKSİNE UZUN
BİR SÜRE HAYATTA KALMAYI BAŞARDI.
VARISI BULUNMADIĞI İÇİN BU DURUM
HABSBURG'LAR VE BOURBON'LAR
ARASINDA SÜREKLİ BİR ÇEKİŞME
ORTAMI YARATIYORDU.

FRANSIZ DIPLOMATLARININ
YOĞUN ÇABALARI SONUÇU
KRAL, VARISI OLARAK XIV.
LUI'NİN TORUNU, ANJOLU (ANJLI)
DÜKÜ PHILIPPE (FİLİP)'İ GÖS-
TERDİ VE KISA BİR SÜRE
SONRA ÖLÜMÜYLE BİRLİKTE
HABSBURG LERİN İSPANYA
KOLU TARİHE KARIŞMIŞ
OLDU.

İMPARATOR LEOPOLD DIŞINDA
BÜTÜN AVRUPA V. FİLİP'İ TANIDI.
BU ARADA XIV. LUI'NİN TORUNU -
NU FRANSA TAHTININ VARISI
İLAN ETMESİ İLE İKİ KRALLIK TEK
BİR TAHTIN HÜKÜMRANLIĞINDA
BİRLEŞMİŞ
OLUYORDU.

BU DURUM KARŞISINDA HAREKETE GEÇEN İNGİLTERE, HOLLANDA, AVUSTURYA VE ALMAN PRENSLİKLERİ ARALARINDA BİRLEŞEREK TARIHE İSPANYA VERASET SAVAŞLARI ADI İLE GEÇEN MÜCADELEYİ BAŞLATTILAR (1702).

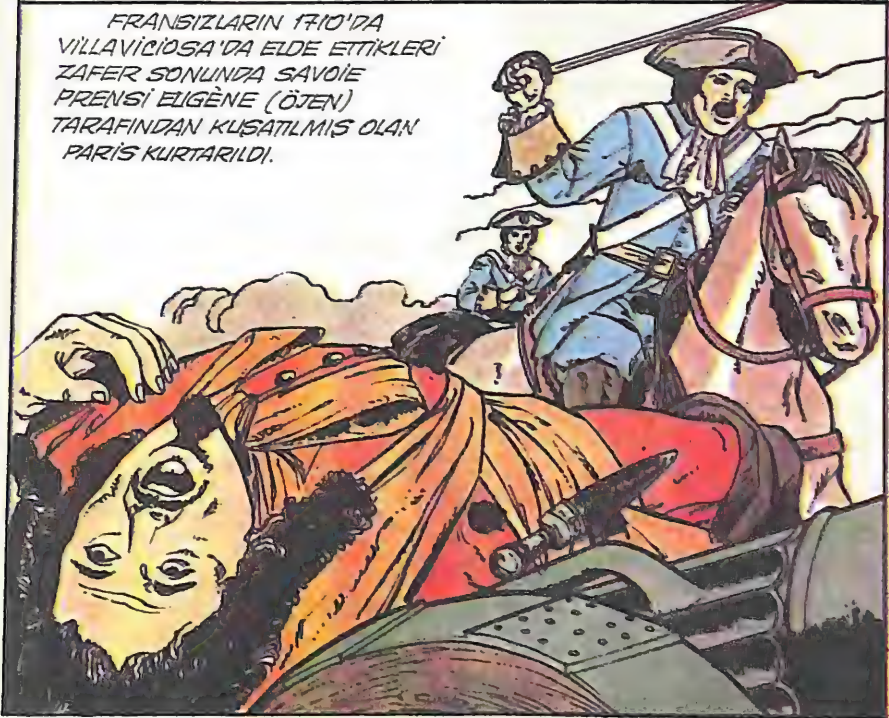

İSPANYA TAHTINDA HAK İDDİA EDEN ARSİDÜK CHARLES'İN V. FİLİP'E SALDIRMASI ÜZERİNE FRANSA, ORDUSUNUN BİR BÖLÜMÜNÜ İSPANYA'YA GÖNDERDİ.

BU ARADA FRANSIZ ORDULARI
MÜTTEFIKLERİN SALDIRILARI KAR-
SISINDA REN SINIRINA ÇEKİLMEK
ZORLUNDA KALMISLARDI. AKDENİZ'
DEKİ STRATEJİK NOKTALARDAN BİRİ
OLAN CEBELİTARİK, İNGİLTERE TARA-
FINDAN İSGAL EDİLDİ.

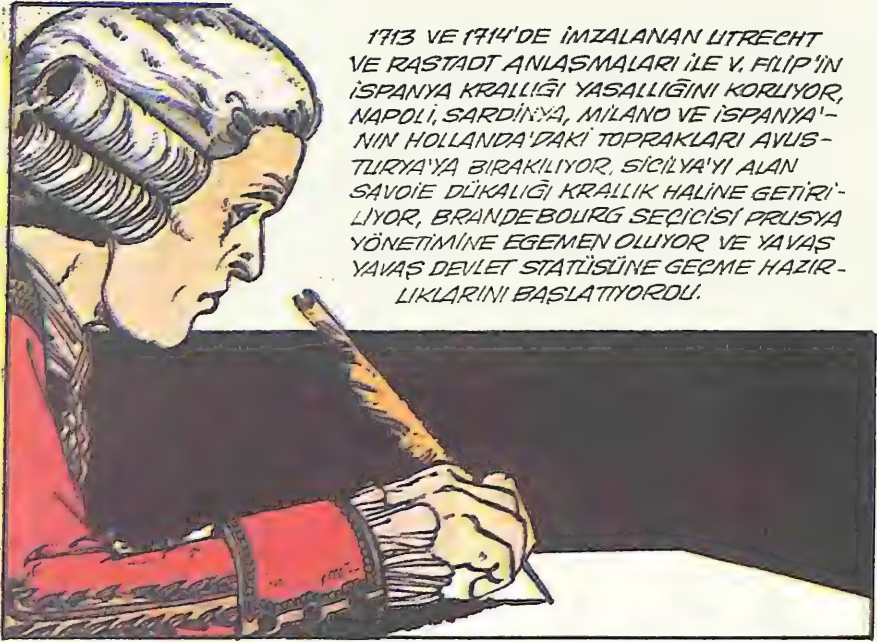
FRANSIZLARIN 1710'DA
VİLLAVICİOSA'DA ELDE ETTİKLERİ
ZAFER SONUNDA SAVOİE
PRENSİ EUGÈNE (ÖTEN)
TARAFINDAN KUŞATILMIŞ OLAN
PARİS KURTARILDI.

XIV. LUI DENAIN (DENEN)'DE KAZANILAN ZAFER SAYESİNDE 1712'DE BAŞLAYAN BARİS GÖRÜŞMELERİNDE SON DERECE AVANTAJLI DURLUMDAYDI. İMPARATOR LEOPOLD'ÜN ÖLÜMÜ ÜZERİNE KUTSAL ROMA-GERMEN TAHTI...

...ARŞİDÜK CHARLES'A DEVROLDU. BU ARADA XIV. LUI'NİN TORUNUNUN BİR OĞULUNUN DÜNYAYA GELMESİ ÜZERİNE V. FİLİP'İN FRANSA TAHTINDAKİ HAKLARI TAMAMEN ORTADAN KALKTI.

1713 VE 1714'DE İMZALANAN UTRECHT VE RASTAOT ANLAŞMALARINI İLE V. FİLİP'İN İSPANYA KRALLIĞI YASALLIĞINI KORUYOR, NAPOLİ, SARDİNYA, MİLANO VE İSPANYA'NIN HOLLANDA'DAKİ TOPRAKLARI AVUSTURYA'YA BIRAKILIYOR, SİCİLİYA'YI ALAN SAVOİE DÜKALİĞİ KRALLIK HALİNE GETİRİLİYOR, BRANDEBOURG SEÇİCİSİ PRUSYA YÖNETİMİNE EGEMEN OLUYOR VE YAVAŞ YAVAŞ DEVLET STATÜSÜNE GEÇME HAZIRLIKLARINI BAŞLATIYORDU.

İTTİFAKIN EN KAZANÇLI LÜKESİ DÜRLÜMÜNDE OLAN İNGİLTERE İSE İSPANYA'DAN CEBELİTARİK VE MİNORKA İLE AMERİKA KITASINDAKİ FRANSIZ KOLONİLERİNDEN NEW-FÖUNDLAND (TERRE-NEUVE), ACADİE VE HUDSON KÖRFEZİ DOLAYLARINI ELE GEÇİRİYORDU.

FRANSIZ HALKININ BÜYÜK
BÖLÜMÜ UZUN SÜREN SAVAS-
LAR, SARAY HARCAMALARI VE
KITLIK NEDENİYLE ZOR GÜNLER
GEÇİRMEKTEYDİ.

XIV. YÜZ İLKENİN BÜYÜK BİR
YOKSULLUĞA DÜŞTÜĞÜ BU DÖ-
NEMDE 77 YASINDA HAYATA
VEDA ETTİ.

TAHTIN VARİSİ DİRLİMUNDA OLAN
TORLUNUN OĞLU XV. LUI HENÜZ
5 YAŞINDA OLDUĞUNDAN, ÜLKE
BİR SÜRE AMCAĞI ORLEANS
DÜKÜ TARAFINDAN YÖNETİLDİ.

BU DÖNEMDE SARAY HARCAMA-
LARI ERİŞİLMEZ BOYUTLARA ULAŞ-
MIŞ BULLUNUYORDU.

DÜKÜN ÖLÜMÜNDEN SONRA
İKTİDAR XV. LUI'NİN ÖĞRETMENİ,
KARDİNAL FLEURY (FLÖRİ)'YE
GEÇTİ. FLEURY KAMLI HARCAMA-
LARI KONUSUNDA ÇOK TITİZ
DAVRANIYOR....

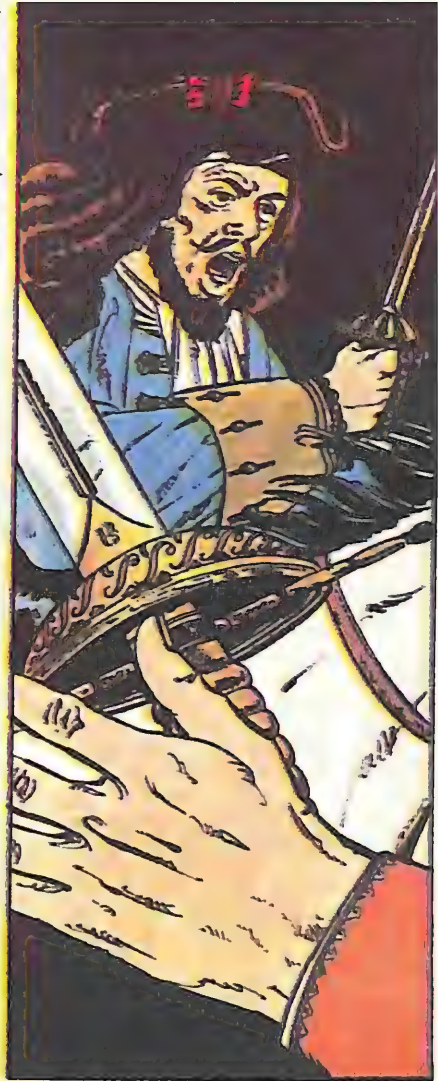

...TİCARET VE SANAYİNİN
GELİŞMESİ İÇİN YENİ TEDBİRLER
UYGULUYORDU. ANCAK SOYLULA-
RA TANINAN AYRICALIKLAR
AYNEN DEVAM ETMEKTEYDİ.

AVRUPA'NIN EN KALABALIK ÜLKE-
Sİ OLAN FRANSA, GELENEKSEL
SOSYO-EKONOMİK BİR YAPIYA SA-
HIPTI. OYSA İNGİLTERE, SANAYİ
DEVİRİMİ SAYESİNDE BU ALANDA
BİR HAYLİ İLERLEME KAYDETMIŞTI.
POLONYA VERASET SAVAŞLARI (1733-
1738)'NİN PATLAK VERMESİ

ÜZERİNE...

... İSPANYA'NIN MÜTTEFİKİ DURU-
MUNDA OLAN FRANSA, RUSYA VE
AVUSTURYA'YA KARŞI SALDIRIYA
GEÇMEKTEN ÇEKİNMEDİ. BOURBON-
LAR SAVAŞ SONUNDA KENDİ ADAYLA-
RININ TAHTI KAYBETMESİNE RAĞMEN
1738'DE İMZALANAN VİYANA ATLAS-
MASI İLE ÖNEMLİ HAKLAR ELDE
EDİYORLARDI.

KARDINAL FLEURY'NİN 1743'TE ÖLÜMÜ ÜZERİNE
TAHTIN TEK HÂKİMİ DURUMUNA GELEN XV.LÜİ, İKTİDAR-
RI GÖZDELERİ, MADAME DE POMPADOUR VE
MADAME DÜ BARRY ARASINDA PAY ETMEYİ
TERCİH ETTİ.

...BUNLARDAN BİRİNCİSİ 20 YIL EYYUL-
CA ÜLKE YÖNETİMİNDE SÖZ SAHİBİ OLA-
CAKTI. FRANSA BU DÖNEMDE ULUSLA-
RARASI ALANDA BÜYÜK BİR İTİBARA SA-
HIPTI, GÜÇLÜ BİR ORDUSU, SEÇKİN BİR
KRALİYET AİLESİ VARDI. FRANSTZ
KÜLTÜRÜ, ÜLKE SINIRLARINI
AŞAN BOYUTLARA ULASMISTI.

RENÉ DESCARTES (RÖNE DE-
KART, 1596-1650) GİBİ FİLOZOF-
LAR, BLAISE PASCAL (BLEZ PAS-
KAL, 1623-1662), FRANÇOIS DE LA
ROCHEFIDUCALD (FRANSUA DÖ LA
ROSFUKO, 1613-1680)...

...PIERRE CORNEILLE (PIYER KOR-
NEY, 1606-1684), MOLİÈRE (MOLYER,
1622-1673), JEAN RACİNE (JAN RA-
SİN, 1639-1699) GİBİ YAZARLAR,
JEAN-BAPTISTE LULLY (JAN-BAP-
TİST LÜLİ, 1632-1687) VE FRANÇOIS
COUPERİN (FRANSUA KUPÖREN,
1668-1733) GİBİ MÜZİSYENLER....

XIV. LÜİ DEVRİNDE SANATIN
BÜTÜN DALLARI KRALIN VE
SARAYIN EMRİNDEYDİ.

„NICOLAS POUSSİN (NİKOLA
PUSEN, 1594-1665) VE CLAUDE
LORRAIN (KLOD LOREN, 1600-
1682) GİBİ RESSAMLAR, FRANSTZ
KLASİK ÇAĞI OLARAK ADLANDIRI-
LAN DÖNEMİ AYDINLATAN EN
BÜYÜK USTALARDI.

ÜLKE AVUSTURYA VERASET SAVASLARI
(1740-1748) VE 7 YIL SAVASI (1756-1763)
SIRASINDA UĞRADIĞI SİYASİ BAŞARISIZLIĞA
RAĞMEN ULUSLARARASI DÜZEYDEKİ ETKİNLİĞİNİ
KORUMAYA DEVAM ETMEKTEYDİ.

PARİS SOSYETESİNE MENSUP
SOYLULARIN GİYİM KUSAMLARI VE
DAVRANIŞLARI BÜTÜN AVRUPA'DA
TAKLİT EDİLİR VE EDEBİ ESERLERİN
KALEME ALINMASINDA FRANSIZCA
TERCİH EDİLİR.

KRALIN 1774 YILINDA ÖLÜMÜNDEN SONRA
HOŞNUTSUZLUK YERİNİ İSYANA BIRAKTI. "ESKİ
REJİM" ADI VERİLEN MONARŞİ, FRANSIZ İHTİLALİ
İLE SON BULURKEN, BUNDAN SADECE FRANSA TARİHİ
ETKİLENMEKLE KALMIYOR, BÜTÜN UYGAR
DEVLETLER İHTİLALDEN PAYLARINI DÜŞENİ
ALİYORLARDI.

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

1610

IV. Henri'nin öldürülmesinden sonra yerine büyük oğlu XIII. Lui geçti, ancak iktidar ana kraliçe Marie de Medicis'nin elindeydi.

1624

Bu tarihte ülkenin tek hâkimi haline gelen Richelieu, merkezi idareyi güçlendirme ve ülkenin uluslararası düzeydeki itibarını artırma yolunda önemli girişimlerde bulundu.

1643

XIII. Lui'nin başbakanı Richelieu'den bir yıl sonra ölümü üzerine tahta bu kez oğlu XIV. Lui geçti. Bu dönemde iktidar, ana kraliçe Anne d'Autriche ve başbakan Mazarin tarafından paylaşılmıştı.

1648

Vestfalya Antlaşması imzalandı.

1659

Fransa'ya yenilen İspanya, Pireneler Barışını imzalamak zorunda kaldı.

1668

Aix-la-Chapelle Antlaşması ile İspanya ve Fransa arasındaki savaşa son verildi.

1685

Nantes Fermanı yürürlükten kaldırıldı.

1713-1714

İngiltere ile Utrecht, Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu ile Rastadt antlaşmaları imzalandı.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:

FRANSA II
Fransız İhtilali

BAYİNİZDEN
SİMDİDEN AYIRTINIZ

52 KİTAPTA İNSANLIK TARİHİ

MAĞARA DEVRİ İLK UYGARLIKLAR MISIR

ANTİK ÇAĞDA ASYA

Sümerler
Babil ve Asur
İbraniler ve Fenikeliler
Pers İmparatorluğu

TARİHTE İLK TÜRK DEVLETLERİ ESKİ YUNAN

Perikles Dönemi
Büyük İskender Dönemi

ESKİ ROMA

Roma'nın kuruluşu ve genişlemesi
Jül Sezar dönemi
Avgustus dönemi ve imparatorluğu yıkılışı

HIRİSTİYANLIĞIN DOĞUŞU VE YAYILIŞI

BÜYÜK İSTİLALAR DÖNEMİ

ROMA—GERMEN İMPARATORLUĞU İSLAMİYET

Doğuşu
Yayılışı

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİ

SELÇUKLULAR VE TÜRKLERİN ANADOLU'YA GİRİŞİ ORTAÇAĞ

Charlemagne (Şarlmayn) dönemi
Derebeylik dönemi ve Haçlı seferleri
Ticaret ve şehirleşme dönemi

OSMANLI İMPARATORLUĞU

Beylikten devlete
Devletten imparatorluğa
Duraklama devri
Gerileme devri ve Reformlar

Meşrutiyet dönemi ve çöküş
Kültür ve medeniyet

YENİÇAĞ

Büyük keşifler
Rönesans ve reform

İSPANYA

Şarlken ve II. Filip dönemi
Altın çağ

AMERİKA KITASI

Kıtanın keşfinden önce kurulan uygarlıklar
Kıtanın keşfi ve kolonileşme dönemi

BÜYÜK BRİTANYA

Kraliçe Elizabeth dönemi ve sonrası
Sanayi devrimi

FRANSA

XIV. Lui dönemi
Fransız İhtilâli ve Napolyon dönemi

AMERİKA KITASINDA BAŞLAYAN BAĞIMSIZLIK HAREKETLERİ

XIX. YÜZYIL SÖMÜRGEÇİ

İMPARATORLUKLAR UZAKDOĞU

Hindistan
Çin
Japonya

XX. YÜZYIL

Birinci Dünya Savaşı
İkinci Dünya Savaşı
Afrika Kıtası
Çağdaş Dünya

TÜRKİYE

Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet'in ilanı ve İnkılaplar
Cumhuriyet Türkiye'si I
Cumhuriyet Türkiye'si II

Ülkemiz.. Dünya pazarları ve İmar Bankası..

Türk ekonomisi kalkınıyor.
Bütün çabalar, daha çağdaş, daha yeni bir Türkiye için.
Ekonomik değişimin bu noktasında,
Türk işadamlarını bekleyen bir görev var.
Türk ürünlerine dünya pazarlarını açmak:

İhracat

TÜRKİYE İMAR BANKASI T.A.Ş.

KÜLTÜR HİZMETLERİNE DE "evet" DEMEYE HAZIRDIR!